

SÅ ER DET PANDEKAGETID!

Hvornår er det ikke pandekagetid kunne man skælnsk spørge, for det er da en spise man ikke skal kimse af. Men som julen har sine klejner og fastelavn sine boller, så har pandekagerne også en særlig tid, nemlig kyndelmisse.

Det er et ord og en dag som vi ikke rigtig bruger eller fejrer så meget mere. Den er som så mange andre gamle mærkedage gået lidt i glemmebogen. Om det er synd eller ej, det må man selv afgøre, men jeg giver ikke godvilligt slip på mine pandekager!

Kyndelmisse er en gammel helligdag, som falder d. 2. februar. Ordet betyder messe for lysene og skulle oprindeligt være til minde om den gamle mand Simeons møde med Jesus i templet, den tekst som hos os hører til julesøndag. Her omtaler Simeon Jesusbarnet som et "lys til åbenbaring for hedninger". Så lyset blev det centrale i den kirkelige fejring af kyndelmisse. Det blev snart til den dag hvor man velsignede de lys der skulle bruges i kirkerne. Menigheden fik hellige kerter med hjem, så de kunne bringe det velsignede lys ind i deres egne stuer.

Men der var også en folkelig tradition, som næsten var større og rigere. For kyndelmisse markerede midvinter. Nu var man nået halvvejs igennem den hårde og kolde tid og det var tid til at gøre status. Der skulle

gerne være halvdelen tilbage eller mere af alt forråd. Det gjaldt både til husholdningen, dvs. mel og flæsk mv. og også korn og foder til dyrene.

Man tog varsler på Kyndelmisse. Det skulle helst blæse så meget at 18 kællinger ikke kunne holde d. 19. En grøn kyndelmisse varslede en kold påske. Man brugte også de velsignede kerter til noget nærmest djævelsk. For husfaderen kunne tage bestik af sine børns opførsel og potentiale. Det foregik ved at husfaderen med kerten brændte det yderste af børnenes pandehår og derpå tog varsler af røgen, sådan som det jo kendes fra historien om Kain og Abel og deres offerbål. Steg røgen lige op var alt godt, men blev den nede ved jorden, så var det ikke et godt varsel.

Men alt det er jo fortid, heldigvis. Kyndelmisse i dag, kan vi bruge det til noget? Ja det tænker jeg egentlig godt vi kan. For dagen var i kirken også markeringen af Marias renselse. Efter jødisk skik var kvinder urene efter de havde født og derfor skulle de 40 dage efter fødslen møde op og blive rensset. Det er selvfølgelig også en noget antikveret opfattelse af både kvinder og fødsler men selve renselsen er ganske brugbar.

Nu hvor nytåret er vel overstået er vi måske meget mere rede til at lade os rensse. Vi er måske ikke halvvejs i vore foretagender og liv, men vi er et eller andet sted

undervejs. Måske er kyndelmisse et meget godt tidspunkt til at give slip på det der tynger, alt det der formørker sindet og lade lyset trænge ind i sjæl og sind i stedet for. Ulig vore forfædre på landet behøver vi ikke bekymre os om forråd og om der nu er nok. Det vi skal leve af, vores forråd, består af andet og mere end mad og drikke. Vi lever af og på Guds ord, et uudtømmeligt forråd af oplysende og opløftende kerter, som velsigner os til stadighed. Så måske er den moderne kyndelmisse en dag hvor vi skal se os selv i det lys som Gud omkranser os med og finde accept og fred med dem vi er: Guds allermest elskede børn, som behøver opmuntring og trøst til alle tider- og pandekager sommetider!

Lisbeth Lumby
Sognepræst
Sakskøbing

